

Metsaühistu tulemusmõõdikud

Uuring

Tallinn 2011

**KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS**

Töö eesmärk: Metsaühistu tegevuse hindamist võimaldava mõõdikute välja töötamine

1. Metsaühistuid (MÜ) on võimalik omavahel võrrelda
2. On võimalik määrata MÜ-de jätkusuutlikust
3. On võimalik määrata MÜ-de efektiivsust ning võimekust
4. On võimalik hinnata toetuste efektiivsust

Töö sisu: Metsaühistu hindamiseks vajalike mõõdikute väljatöötamine vastavalt metsaühistute senisele praktikale ning võimalikele tulevastele arengutele. Mõõdikute väljatöötamisel on eeskujuks võetud Soome MTK senine praktika metsaühistute hindamisel. Töö toob välja erinevad kriteeriumid, mis tervikpildina peaks looma selge ja võrreldava ülevaate metsaühistute tulemuslikkusest. Töös toodud mõõdikud jagunevad viieks erinevaks vaatenurgaks: finants, liikmed ja kliendid, metsamajandus, koolitus, toetus. Finants osa annab ülevaate metsaühistu rahavoogudest ning hindab metsaühistu rahalist võimekust tulla toime endale seatud eesmärkidega täitmisega. Liikmete ja klientide osa iseloomustab metsaühistu aktiivsust oma tööpiirkonna metsaomanike teenindamisel. Metsamajanduse vaatenurk hindab metsaühistu võimekust tööpiirkonna erametsade majandamisel. Koolituse osa hindab metsaomanike panust metsaomanike koolitamisele ning toetuste osa võtab hindamise aluseks metsaühistu poolt vahendatud toetuste mahu. Ehk kui palju aitava metsaühistud piirkonna metsaomanikel toetusi kasutada.

Töö ei ole lõplik. Antud töö ei sisalda punktisüsteemi, mis tähendab, et toodud mõõdikutele ei ole määratud kvalitatiivseid väärtusi. Punktisüsteemi väljatöötamine ning seadistamine toimub töö järgmistest etappides.

Töö jätk: Tervikliku ning usaldusväärse mõõdikute süsteemi väljatöötamine on protsess. Antud töö on protsessi esimene etapp. Järgnevalt on väljatoodud võimalikud edasised etapid:

I etapp	Mõõdikute sõnastamine ja presenteerimine sihtgrupile
II etapp	Tähelepanekute ning ettepanekute analüüsimine
III etapp	Pilootprojektina MÜ-de põhjal testimine ning mõõdikutele väärtuste seadmine
IV etapp	Pilootprojekti tulemuste tutvustamine osapooltele

Küsimused ja ettepanekud:

Mikk Link	mikk.link@erametsaliit.ee	53453698
Kalle Pöld	kalle.pold@eramets.ee	5131212

Finants

Aasta	2011
Metsaühistu	LM

Vaatenurk	Mõõdik	Väärtus	ühik	Punktid	Mida nõutakse	Kommentaar
	Bilansi omakapital	45538	€		Bilansi väljavõtetest netovara	Ehk netovara - näitab kui palju on ühistul vara peale kohustusi. Eksitavaks võib olla toetustega liikmetele ostetud vara, mis tegelikult ei ole ühistu vara!
	Tulud	300784	€		Kõik tulud kokku	
	Liikmemaksud	15000	€		Liikmemaksudest laekuv tulu	
	liikmemaks/tulud, %	5	%			
	Teenused	45000	€		Teenustest laekuv tulu; majandustegevusest teenitud vahendid.	Eesmärk hinnata metsaühistu suutlikust teenida omavahendeid
	teenus/tulu, %	15	%			
	teenus/kulu, %	16	%			
	Toetus	8000			Toetustest laekuvad tulud.	Eesmärk hinnata metsaühistu sõltuvust toetustest
	toetus/tulu, %	3	%			
	toetus/kulu, %	3	%			
	Kulud	285751			Kõik kulud kokku	
	Töötajate arv		tk		Metsaühistus lepinguga seotud töölised, kellele makstakse tehtud töö eest tasu	Eesmärk hinnata metsaühistu teenuste jätkusuutlikust
	töötajad kulud	117237			Juhatusel makstavad tasud ja töötajatele makstav tasu + maksud	
	personali kulud/tulud, %	39	%			
	personali kulu/kulud, %	41	%			
	Tulem	15058			Majandusaastaaruande tulem	

Liikmed ja kliendid

Liikmed

MÜ piirkonna mo arv	3000			Vastavalt EMK väljastatud tabelile - piirkonna metsaomanike arv
MÜ liikmete arv	101			Metsaühistu liikmete arv
liikmeid/pot.liikmeid	3 %			MÜ-ga liitunud metsaomanike osakaal kogu piirkonna metsaomanike arvust
MÜ piirkonna erametsade pind.	30000			Vastavalt EMK väljastatud tabelile - piirkonna metsaomanike arv
MÜ liikmete pindala	3020			Vastavalt EMK väljastatud tabelile - piirkonna erametsade pindala
Liikmete pind/piirkonna pind	10 %			MÜ-ga liitunud erametsade pindala suhe kogu piirkonna erametsade pindalasse
MÜ liikmete inventeeritud metsamaa pindala	2000			
MÜ inv.pind/MÜ kogu pind	66 %			

Kontakt

Kontakt kokku	20				Eesmärk hinnata nii metsaühistu kui ka metsaomanike aktiivsust
Side liikmetega/liikmeid	20 %				Näitab mitu % liikmetest on aktiivsed
Personaalsed kontaktivõttud, tk	10	tk			Individuaalnõustamine, metsamajanduslase teenuse osutamine, õppepäeval osalemine
Neist liikmetega	6				
Muud kontaktivõttud, tk	10	tk			Toetuste taotlemine, kava tellimine, info edastamine
Neist liikmetega	10	tk			

Teenused

Pakutavad teenused	4	tk			Eesmärk hinnata metsaühistu võimekust pakkuda metsaomanikele komplektseid teenuseid ning tekitada seeläbi omavahendeid. Kõik aastajooksul dokumentaalselt tuvastatavad teenused.
Metsamajanduslike teenused, tk	3	tk		Loetle pakutavate metsamajanduslike teenuste arv. Siia alla käivad ka metsa ülestötamist pakkuvatele firmadele teenuste osutamine (näiteks lankide märkimine). Samuti teenused läbi koostööpartnerite.	
Muud teenused, tk	1	tk		Kõik metsamajandusega otseselt mitte seotud teenused (näiteks koolituste, seminaride korraldamine, uuringud).	

					Eesmärk hinnata metsaomanike osatähtsust ning võimekust tema tööpiirkonnas

Metsamajandus

Potentsiaal

Piirkonna soovituslik (potentsiaalne) puidukasutuse suurus, tm	40000	tm/aasta		Vastavalt MÜ tegevuspiirkondadele on metsaregistri andmete põhjal arvatud piirkonna soovituslik puidukasutuse suurus (KTK). St. Inventeerimisandmetest tulenev soovituslik aastane puidukasutus (tm/piirkond). Vastav näitaja on eelnevalt kindlaks määratud ning lisakulutusi MÜ-le see kaasa ei too.
MÜ potentsiaalne puidukasutuse suurus aastas, tm	9000	tm/aasta		MÜ liikmete metsade põhjal on arvatud MÜ potentsiaalne puidukasutuse suurus. EMK poolt varem väljatoodud näitaja.
MÜ pot. / Piirkonna pot.	23	%		
MÜ potentsiaalne uuendustööde vajadus, ha	60	ha/aasta		MÜ liikmete metsade põhjal on arvatud MÜ potentsiaalne metsa uuendustööde vajadus (IS, külv, LUK) EMK poolt varem väljatoodud näitaja.

Eelduseks on kõik metsaühistud defineerinud oma tööpiirkonna (või läbiviidud vastav analüüs)
Eesmärk on hinnata metsaühistu võimekust ning osakaalu oma tööpiirkonna metsaressurssi jätkusuutlikule kasutusele kaasaaitamises.

Tehtud tööd

MÜ tegelik raie maht	1900	tm/aasta		Metsaühistu kaudu vahendatud raieõigused ja metsamaterjal.
tegelik maht/pot.maht, %	21	%		
Uuendusraie, tm	1340	tm/aasta		Uuendusraiate maht
	45	ha/aasta		
Hooldusraie, tm	560	tm/aasta		Hooldusraiate maht
	34	ha/aasta		
Looduslikule uuendusele kaasaaitamine, ha	10	ha/aasta		Ühistu poolt korraldatud uuendustööde maht
Istutus, külv	5	ha/aasta		
tegelik uuendus/pot.uuendus	25			
Keskmine ülestöötamis kulu eur/tm (raie+vedu)	14	eur/tm		
Keskmine maapinna ettevalmistamise kulu		eur/ha		
Keskmine istutamise kulu		eur/ha		
Keskmine noorendike hooldamise kulu		eur/ha		
Keskmine kännuhind	19	eur/tm		

Vajalik eelkõige ülevaate saamiseks ning erametsade tulususe kvaliteetsemaks hindamiseks. Punktisüsteemi ei mõjuta.

Aastaplaan

Uuendusraie, tm	1400	tm/aasta		MÜ enda poolt seatud eesmärgid lähtudes MÜ potentsiaalsete tööde suurusest. MÜ saab ise otsustada kui suure osa potentsiaalsetest töödest kavatseb ta aasta jooksul ette võtta.
	43	ha/aasta		
Hooldusraie, tm	560	tm/aasta		Hindamislehel peaks seega kajastuma möödunud aasta jooksul tehtud tööd ning järgmise aasta prognoos.
	40	ha/aasta		
Looduslikule uuendusele kaasaaitamine, ha	6	ha/aasta		
Istutus/külv, ha	6	ha/aasta		

Punktisüsteemis avalduks pigem tagasihoidliku näitajana.

Koolitus	Koolituse metsaomanikele (rühmanõustamine)	5 tk		vähemalt x arv aastas	
	Metsaomanike arv, tk	30 tk		kokku osalenud metsaomanike arv	
	Liikmete arv, tk	15 tk		nendest liikmete arv	
	Individuaalnõustamine	15 tk		Kokku individuaalnõuannet saanud metsaomanikud	
	Liikmete arv, tk	15 kt		Neist liikmeid	
Toetus	Vahendatud toetus, eur		eur/aasta		Eesmärk hinnata kui edukad on metsaühistud toetuste taotlemisel ning vahendamisel metsaomanikele.